

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky M. V., zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem v Brně, Příkop 8, za účasti Ministerstva vnitra, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2005, č. j. 55 Az 190/2004 – 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2005, č. j. 55 Az 190/2004 - 23 byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 14. 5. 2004, č. j. OAM-1036/VL-20-K01-2004, jímž stěžovatelce nebyl udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst.1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na ní nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud se nejprve zabýval procesními námitkami stěžovatelky, že v řízení nebyl ministerstvem zjištěn přesně a úplně skutkový stav věci a že se tento orgán nevypořádal se všemi provedenými důkazy. Tyto námitky nebyly shledány krajským soudem důvodnými. Ministerstvo podle názoru krajského soudu spolehlivě zjistilo skutečný stav věci, protože shromáždilo poznatky o zemi původu, o vývoji politické situace v této zemi v rozhodné době a o postoji státní moci k politickým, náboženským a rasovým otázkám (zpráva Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2003 ze dne 25. 2. 2004 a zpráva Ministerstva zahraničních věcí ze dne 13. 8. 2003). S těmito poznatky pak ministerstvo konfrontovalo tvrzení stěžovatelky, které uplatňovala v žádosti o udělení azylu a v pohovoru, jež s ní byl veden v ruském jazyce. Krajský soud za tohoto stavu dospěl k závěru, že v řízení nebyl prokázán žádný z důvodů pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, jež se týkají pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Stěžovatelka totiž žádný z uvedených důvodů netvrdila a výslovně uváděla, že ji k odchodu z vlasti vedly jen ekonomické důvody, které však nelze podřadit pod zákonné podmínky citovaného ustanovení. Obecně nepříznivá ekonomická situace na Ukrajině pak nemůže být bez dalšího důvodem pro udělení azylu a její

dopad na jednotlivce nelze označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Pokud se jedná o výrok o neudělení humanitárního azylu, krajský soud uvedl, že samotné správní rozhodnutí ohledně humanitárního azylu podléhalo přezkumné činnosti soudu jen v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním způsobem. Žádné takové vady zjištěny nebyly, a proto krajský soud neshledal nezákonnost rozhodnutí ani v tomto směru. Krajský soud nezjistil pochybení správního orgánu ani pokud jde o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu a v podrobnostech odkázal na zdůvodnění správního rozhodnutí.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě proti rozsudku krajského soudu stěžovatelka odmítla závěry tohoto soudu, že v její věci nebyly dány důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu. S poukazem na ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. především namítala porušení ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "správní řád") ve vztahu k ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud však na toto porušení zákona ministerstvem nevzal zřetel a při své přezkumné činnosti se omezil jen na to, zda správní spis obsahuje několik vyjmenovaných listin. Na základě těchto listin pak rozhodl, aniž by se relevantním způsobem zabýval jejich obsahem. Nelze proto dovodit, na základě čeho byla posuzována politická situace na Ukrajině a z čeho je proto vyvozováno, že občané tohoto státu nejsou státními orgány pronásledováni z důvodů předpokládaných v ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka má z uvedeného za to, že důvody, které ji vedly k odchodu z vlasti a k podání žádosti o azyl, jsou dostatečné pro udělení azylu podle citovaného ustanovení, a rozhodně proto nelze uvažovat o aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Ministerstvo, ale ani krajský soud se podle názoru stěžovatelky nezabývaly v jejím případě možnostmi udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka se proto podanou kasační stížností domáhá zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že stěžovatelka namítá nesprávnost zamítnutí její žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu. Ve skutečnosti však bylo rozhodováno o neudělení azylu podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Ministerstvo proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti s tím, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledává důvodným.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Zcela neopodstatněný je stížní bod, v němž stěžovatelka namítala porušení procesních předpisů ve správním řízení. Ministerstvo vycházelo z obsahu žádosti stěžovatelky o udělení azylu a z pohovoru, který s ní byl veden v jazyce ruském, v nichž podrobně hovořila o svém vyznání, politické příslušnosti (není a nebyla členem žádné politické strany), o neexistenci problémů se státními orgány země původu a o konkrétních důvodech, jež ji vedly k opuštění Ukrajiny a k podání žádosti o udělení azylu. Tvrzení stěžovatelky uvedené v žádosti o udělení azylu a v pohovoru pak bylo konfrontováno s poznatky, které byly shromážděny ministerstvem o zemi jejího původu, o vývoji politické situace v zemi původu v rozhodné době, o postoji státní moci země původu k politickým, náboženským a rasovým otázkám (zpráva Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok

2003 ze dne 25. 2. 2004 a zpráva Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 13. 8. 2003). Nejvyšší správní soud má z uvedeného za to, že ministerstvo vycházelo, vzhledem k důvodům, pro něž stěžovatelka žádala o udělení azylu, z úplně a přesně zjištěného skutkového stavu věci. Podle ustálené judikatury (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, sp. zn. 5 Azs 170/2004) má ministerstvo povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení zákona o azylu, ani jiného zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci podle § 32 odst. 1 správního řádu má proto ministerstvo pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Domáhala-li se stěžovatelka udělení azylu výlučně z ekonomických důvodů, které nelze podřadit zákonným podmínkám pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, nebylo nutné se podrobněji zabývat obsahem citovaných zpráv Ministerstev zahraničních věcí USA a České republiky, protože obecně známá nepříznivá ekonomická situace na Ukrajině nemůže být bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu a její dopad na jednotlivce nelze označit za pronásledování ve smyslu tohoto ustanovení. V této souvislosti proto nebylo podstatné, že ve vztahu k udělení azylu stěžovatelce nebyla podrobně posuzována politická situace na Ukrajině. Je tomu tak proto, že stěžovatelka neuváděla v řízení žádné skutečnosti, na základě nichž by bylo možno činit závěr, že vyvíjela činnost k uplatňování politických práv a svobod či se jiným způsobem angažovala. Krajský soud opodstatněně poukázal na to, že odchod ze země původu motivovaný zejména ekonomickým problémem, není oním důvodem, se kterým zákon spojuje udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka před odchodem z Ukrajiny, nebyla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod a ani jí nehrozilo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. O tom svědčí i tvrzení stěžovatelky, že nikdy nebyla členkou žádné politické strany nebo organizace a že se státními orgány Ukrajiny neměla žádné problémy.

Stejně tak Nejvyšší správní soud nepovažuje za opodstatněný ani další stížní bod, v němž stěžovatelka dovozuje, že splňuje zákonné podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, která je aprobována i Ústavním soudem, lze udělit azyl z humanitárních důvodů pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou právní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Krajský soud rozhodnutí ministerstva přezkoumal v souladu s tímto právním názorem a neshledal v postupu ministerstva žádné pochybení, čímž v podstatě vyjádřil, že správní uvážení spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem.

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 za použití ustanovení § 120 s. ř. s., když stěžovatelka ve věci úspěch neměla a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku n e j s o u opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu